

Rakennetun ympäristön tohtoriohjelma

Suositus väitöskirjojen rakenteesta ja laajuudesta

Väitöskirjalla väitöstutkija osoittaa kykynsä kriittiseen ajatteluun ja itsenäiseen tieteelliseen työskentelyyn. Väitöskirja voi olla muodoltaan joko väittelijän yksittäisjulkaisu eli monografiaväitöskirja tai artikkeliväitöskirja. Muodosta riippumatta väitöskirjan tulee täyttää väitöskirjatöille asetetut yleiset vaatimukset loogisuuden, objektiivisuuden, kriittisyyden, eettisyyden ja rehellisyyden sekä tulosten uutuuden ja merkittävyyden osalta.

Artikkeliväitöskirjoihin sovelletaan alla olevia periaatteita:

- Artikkeliväitöskirja koostuu yhteenveto-osasta ja joukosta samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja. Väitöskirjan arvioinnissa otetaan huomioon väittelijän kirjoittamat väitöskirjan johdanto- ja yhteenveto-osat, väitöskirjaan liitetyt tieteelliset julkaisut sekä väittelijän osuus niissä.
- Yhteenvedossa (johdantoluvussa) esitetään vähintään tutkimuksen perustelut ja tavoitteet, teoreettista taustaa, menetelmät, tulokset, keskeiset kontribuutiot ja niiden tieteellinen ja käytännöllinen uutuusarvo sekä pohditaan tutkimuksen merkittävyyttä, luotettavuutta ja validiteettia rajoitteineen. Lisäksi yhteenvedossa kuvataan väitöskirjan sisältämien julkaisuiden rooli tutkimuskokonaisuudessa.
- Artikkeliväitöskirjaan sisällytetään tieteellisiä julkaisuja, jotka ovat tieteellisissä lehdissä, konferensseissa, julkaisusarjoissa tai muilla tieteellisillä foorumeilla julkaistuja tutkimuksia. Julkaisujen tulee olla asianmukaisessa vertaisarviointiprosessissa (peer review) hyväksytyjä.
- Mikäli artikkeliväitöskirjaan sisällytetään konferenssijulkaisuja, tulee niiden olla tieteellisesti alalla arvostetuista konferensseista ja olla julkaistu tai hyväksytty julkaistavaksi konferenssista kootussa teoksessa (peer-reviewed proceedings).
- Artikkeliväitöskirjan tieteelliset julkaisut voivat olla yhteisjulkaisuja ja samaa yhteisjulkaisua voidaan käyttää usean eri opiskelijan väitöskirjassa.
- Artikkeliväitöskirjan julkaisujen määrä itsessään ei ole ratkaiseva, vaan olennaista on, että julkaisut muodostavat loogisen kokonaisuuden ja väitöskirjalla kokonaisuudessaan on tieteellistä uutuusarvoa. Tyypillisesti artikkeliväitöskirjassa on 3-5 julkaisua. Julkaisujen määrä riippuu muun muassa siitä, kuinka suuri osa julkaisuista on yhteisjulkaisuja, mikä on väitöskirjan tekijän osuus niissä, julkaisujen tieteellisestä laadusta ja merkittävyydestä ja siitä, kuinka korkeatasoisilla foorumeilla ne on julkaistu. Julkaisuista ainakin kahden tulisi olla vertaisarvioituja. Mikäli julkaisuja on vain kolme, väitöskirjan tekijän tulisi olla kahdessa niistä 1. kirjoittaja.
- Artikkeliväitöskirjan julkaisuista yksi voi olla julkaisematon käsikirjoitus, jonka esitarkastajat tarkastavat osana väitöstyötä.
- Artikkeliväitöskirjan yhteisjulkaisuissa väittelijän itsenäisen osuuden määrittelemistä varten väittelijä (ohjaajan kanssa) laatii selvityksen osuudestaan kussakin yhteisjulkaisussa johdannon artikkelilistauksen yhteyteen. Tämä selvitys on suotavaa jakaa myös muille artikkelin kirjoittajille. Jos yhteisjulkaisua on käytetty myös toisessa väitöskirjassa, siitä tulee mainita selvityksessä.
- Painettuun artikkeliväitöskirjaan tulee sisällyttää väitöskirjan tieteelliset julkaisut. Tätä varten väittelijän tulee itse hankkia kirjallinen julkaisulupa artikkelien kustantajilta.

Monografiaväitöskirjan rakenteen tulee noudattaa tieteellisen raportoinnin hyviä käytäntöjä valitun tutkimusasetelman ja -metodologian mukaisesti. Tyypillisesti monografiaväitöskirjassa esitetään vähintään tutkimuksen perustelut ja tavoitteet, syvälinen analyysi aiemmasta tutkimuksesta ja sen vaiheista, menetelmät, tulokset, tulosten tarkastelu, keskeiset kontribuutiot ja niiden tieteellinen ja käytännöllinen uutuusarvo sekä pohditaan tutkimuksen merkittävyyttä, luotettavuutta ja validiteettia rajoitteineen.

Lisäksi monografiaväitöskirjassa sovelletaan alla olevia periaatteita:

- Monografiaväitöskirjassa on suotavaa laatia selvitys muiden kuin väittelijän kontribuutiosta, mikäli monografia on tehty tutkimusryhmässä tehdyn tutkimustyön perusteella tai tilanteen muuten niin vaatiessa.
- Monografiaväitöskirjan osalta ohjaajien tulee varmistaa käsikirjoituksen laatu erityisen huolellisesti.
- Monografiaväitöskirja on pääsääntöisesti enintään 250 sivua tekstiä.

<Hyväksytty rakennetun ympäristön tohtoriohjelman suunnitteluryhmässä 17.6.2024>